

IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM
EMBERI JOGI MUNKACSOPORT TITKÁRSÁGA

**EGYÉB POLGÁRI ÉS POLITIKAI JOGOKÉRT FELELŐS
TEMATIKUS MUNKACSOPORT**

IKTATÓSZÁM: VII/3/10/2017
MELLÉKLET: JELENLÉTI ÍV

**EMLÉKEZTETŐ
2017. ÁPRILIS 20. 14.00**

Helyszín: 1055 Budapest, Kossuth tér 4. 439/A

Időpont: 2017. április 20. 14.00

Tárgy: az Egyéb Polgári és Politikai Jogokért Felelős Tematikus Munkacsoport ülése

Jelen vannak: a mellékelt jelenléti ív szerint

1. napirendi pont: A külföldről támogatott szervezetek átláthatóságáról szóló T/14967 törvényjavaslat

Dr. Völner Pál, az Igazságügyi Minisztérium parlamenti államtitkára, az Egyéb Polgári és Politikai Jogokért Felelős Tematikus Munkacsoport elnöke köszöntötte a résztvevőket. Elmondta, hogy a legutóbbi ülésen tett ígéretének megfelelően került összehívásra a Tematikus Munkacsoport ülése. Az ülésre meghívást kaptak olyan civil szervezetek is, amelyek jelenleg nem tagjai a Tematikus Munkacsoportnak. **Dr. Völner Pál** államtitkár úr kérte, hogy szervezetenként 5-5 perces időkeretben mondják el véleményüket.

Dr. Völner Pál államtitkár úr elmondta, hogy 2017. április 19-én a Parlamentben már lezajlott a törvénytervezet általános vitája.

Ligeti Miklós, a Transparency International Magyarország (a továbbiakban: TI Magyarország) képviselőjében elmondta, hogy a véleménye szerint a szabályozás szükségtelen és rosszindulatú. Erre a szabályozásra nincs szüksége sem a civil szervezeteknek, sem a magyar jogrendnek. Számukra az a tárgyalási alap, hogy a törvényjavaslatot vissza kell vonni. A megszólított, megtámadott civil szervezetek azokat az átláthatósági követelményeket, amelyeket ez a törvényjavaslat kíván bevezetni, már teljesítik, túlmenően a közhasznú szervezetekre vonatkozó szabályozásban előírt követelményeknél. Átláthatóvá teszik a bevételeiket, támogatóikat, tevékenységeiket, a honlapjaikon megismerhető az, hogy kik a támogatók, milyen projekteket támogatnak. Általában azok a sajtó megnyilvánulások, amelyek averzióval viseltetnek a TI Magyarország vagy más érintett civil szervezet iránt, a fejükre olvasott vádak a honlapjaikon megjelenő közhasznúsági jelentésekből megismert tényekre alapítják. Ez a szabályozás alkotmányosan nem megengedhető, nem szolgál alkotmányosan támogatható célt, csak arra jó, hogy önkényesen kiválasztott szervezeteket és azok támogatóit valamiféle karanténba terelje, csoportba sorolja,

amihez nyilvánvalóan erősen negatív értékítélet fűződik. A 7,2 millió forintos összeghatárt a Pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2007. évi CXXXVI törvényben (a továbbiakban: Pmt.) meghatározott összeg kétszereseként határozza meg, így összekapcsolva a civil szervezetek működését a pénzmosás és terrorfinanszírozásban megjelenő, amúgy súlyos, létező nemzetbiztonsági és bűnügyi kockázatokkal. Visszautasítja, hogy a szabályozás általános és a paragrafusonkénti indokolásában konkrétan meg vannak nevezve a civil szervezetek, mint az átláthatatlan finanszírozásból fakadó nemzetbiztonsági kockázat egyik megjelenési formája.

Kapronczay Stefánia, a Társaság a Szabadságjogokért (a továbbiakban: TASZ) ügyvezető igazgatója elmondta, hogy nagyon hasonló az álláspontjuk, mint a TI Magyarország álláspontja. Szeretnének választ kapni arra, hogy az előterjesztőt miért nem hívták meg erre az egyeztetésre, milyen módosítók készülnek, van-e előkészítés alatt lévő jogszabály a szervezetek vezetőinek vagyonynyilatkozatra kötelezésével kapcsolatban. Egyértelmű, hogy a törvényjavaslatnak nem az átláthatóság növelése a célja, hiszen azok az adatok, amelyeket szolgáltatni kell, döntő többségében ma is rendelkezésre állnak a kormánynak, és a nyilvánosság számára hozzáférhetőek. Az álláspontjuk az, hogy a törvényjavaslatot vissza kell vonni. Több alkotmányos alapjog sérül, a véleménynyilvánításhoz való jog, a magánszféra védelme, a diszkrimináció tilalom, vagy akár a jó hírnév védelme. A törvényjavaslatot nem lehet külön értelmezni attól a lejárato kampánytól, ami több éve folyik a civil szervezetek ellen, amelyben a kormány különböző képviselői is megnyilvánulnak. A külföldről való finanszírozást stigmaként használva megpróbálja lejáratni azokat a szervezeteket, amelyek számos fontos emberi jogi ügyet képviselnek. Hosszú távon rossz hatása lehet nemcsak a szervezetekre, hanem a civil társadalom egészére nézve.

Lőrincz Marcell, a Szubjektív Értékek Alapítvány képviselőjében elmondta, hogy osztja az első két hozzászóló véleményét. Megkérdezte, hogy mi várható a munkacsoportülés kimenetelének. Az elhangzottak eljutnak-e az előterjesztőkhöz, érdemben figyelembe veszik-e? Várható-e még bármilyen más egyeztetés erről a törvényjavaslatról? Külföldi forrásokra is támaszkodó civilként elmondta, hogy véleménye szerint pontatlan megfogalmazások, nem definiált fogalmak szerepelnek a törvényjavaslatban, amely felveti, hogy ebben a formában elfogadva a törvény végrehajthatatlan is lesz. A kitűzött célokat a törvény nem szolgálja.

Kádár András Kristóf, a Magyar Helsinki Bizottság képviselőjében elmondta, hogy az álláspontja egybeesik az előző hozzászólókéval. Elmondta, hogy a Magyar Idők 2016. júniusi cikke arról szól, hogy a Magyar Helsinki Bizottság beszámolóiból mi derül ki a forrásaikról. Az újságíró közli, hogy mennyi jött össze tagdíjakból, 1 %-os felajánlásokból, adományokból. Majd áttér arra, hogy Soros György Nyílt Társadalom Alapítványától, az Európai Bizottságtól, az ENSZ-től mennyi pénzt kapott a szervezet, milyen célból. Tehát azok az adatok, amelyeket az átláthatóság megkövetel, már jelenleg is elérhetőek. Törvényi kötelezettség alapján teszik közzé az adatokat, már most is vannak súlyos szankciói a közzétételi kötelezettség elmulasztásának. Az, hogy külföldről támogatott szervezetként bélyegzik meg a szervezetet, nem mást szolgál, mint a véleményük valamiféle hiteltelenségét. Így nem kell érdemben foglalkozni azzal, hogy mit mondanak a börtönszűfoltyságról, a menedékkérők fogvatartásáról, a betegjogokról, a droghasználók jogairól. Megkérdezte, hogy – mivel a jogalkotási programban is szerepelt a civil törvény módosítása – az Igazságügyi Minisztériumban készült törvényjavaslat szövegéhez képest milyen újdonság van a benyújtott javaslatban, illetve mi az álláspont arról, hogy a jogalkotási programban szereplő, előkészítés alatt álló tárgykörben három képviselő váratlanul benyújt egy törvényjavaslatot.

Petri László, a Lativ Barátai Alapítvány képviselőjében elmondta, hogy a szervezetük alapvetően vallási tevékenységet végez, a forrásaik egy része külföldről érkezik, különböző zsidó szervezetektől. Kulturális szervezetként van bejegyezve. Az egyházak mellett működő civil szervezetek a törvényjavaslatban meghatározott összeghatárt nem tudták elérni. Vannak olyan zsidó szervezetek, amelyek elérik az összeghatárt. Ennek az az oka, hogy a zsidó szervezetek nem központi működésűek. Így a törvény hatálya kiterjedhet olyan civil szervezetekre is, amelyek alapvetően vallási tevékenységet folytatnak, de oktatási, szociális, vagy sport tevékenységre vannak bejegyezve. Feltételezi, hogy a katolikus egyház mellett működő szervezetek is érintettek lehetnek. Javasolja, hogy a bejegyzett történelmi felekezetek adhassanak ki igazolást a civil szervezeteknek, hogy hozzájuk kapcsolódó tevékenységet végeznek.

Dombos Tamás, a Háttér Társaság képviselőjében megkérdezte, hogy miért baj az, ha civil szervezetek képesek arra, hogy külföldről forrásokat vonjanak be a magyar civil szféra működtetésére. Miért rossz és miért kell megbélyegezni, ha az EU, az ENSZ vagy más nemzetközi kormányközi szervezetek támogatást nyújtanak magyarországi civil szervezeteknek az általuk végzett fontos munkához? Érthetetlen, hogy ennek milyen nemzetbiztonsági kockázata, miért károsabb, mint a különböző magyarországi vállalkozások által nyújtott támogatások. A javaslat megfogalmazásait is meg lehetne vizsgálni, hogy azok a gyakorlatban mennyire alkalmazhatóak. A közvetett támogatás fogalma használhatatlan, értelmezhetetlenné teszi az alkalmazhatóságát. Érthetetlen, hogy a sport szervezetek miért vannak kivonva a törvény hatálya alól. A törvényjavaslat felesleges, jelenleg a közhasznúsági beszámoló ennél sokkal részletesebb.

Huber Károly, a Felelős Társadalomért Közhasznú Alapítvány képviselőjében megkérdezte, a hozzászólókat, hogy mit jelent az, hogy stigmatizálni. Ki, kit stigmatizál? Az állampolgárok számára stigmatizál? Véleménye szerint az nem rossz dolog Magyarországon, ha egy magyar szervezet külföldi támogatásokból szerzi a pénzét. Ha így van, azt fel kell vállalni. A javaslat ellen az a kifogása, hogy duplikálja a munkát, ami a hatékonyságot csökkenti. A szervezeteknek a törvény szellemével is együtt kell működni, lehet, hogy vannak Magyarországon olyan szervezetek is, amelyek nem teszik meg a kötelezettségeiket, rájuk talán hatásos lenne ez a törvény.

Ékes Ilona, az ERGO Európai Regionális Szervezet képviselőjében jelezte, hogy nincs kifogása a törvényjavaslat ellen. Amennyiben a szervezete külföldről fog kapni több mint 7,2 millió forint támogatást, akkor fel fogják tüntetni, hogy honnan és mire kapták.

Iván Júlia, az Amnesty International Magyarország (a továbbiakban: AI Magyarország) képviselőjében megjegyezte, hogy minden eddig felszólaló szervezet büszkén teszi közzé, hogy ha külföldről kap támogatást. A problémát abban látja, hogy nincs legitim indoka és érve ennek a szabályozásnak. Nincs rá szükség, szelektív, úgy tesz különbséget civil szervezetek között, hogy figyelmen kívül hagyja azt, hogy milyen hasznos tevékenységet végeznek ezek a szervezetek. Legyen ez egészségügyi, szociális, jogi segítségnyújtás, vagy bármilyen egyéb szolgáltató, felvilágosító vagy oktatással kapcsolatos tevékenység. Az oroszországi és az izraeli civil szervezetekre vonatkozó törvényalkotás nagyon hasonlít ehhez a magyar javaslatához. Az AI Magyarország a leghatározottabban elutasítja és a korábbi felszólalásokhoz hasonlóan ezt a törvényjavaslatot. Kéri a kormányzat képviselőit, hogy tegyenek meg mindent annak érdekében, hogy ezt a törvényjavaslatot az Országgyűlés ne fogadja el.

Dr. Völner Pál megjegyezte, hogy az elhangzott jogalkotási terv szerinti módosítást, az EMMI irányozta elő, amelynek célja az adminisztratív terhek enyhítése. Ennek kapcsán elmondta, el fognak jutni addig a fázisig, amikor már lehet finomítani, ugyanúgy, ahogy a bírósági bejegyzés és módosítás kérdéskörében már sikerült előrelépni. Tehát a civileket érintően vannak pozitív lépések is.

A vagyonynyilatkozat kérdéséről elmondta, hogy az Igazságügyi Minisztérium a jogszabálytervezet kapcsán nem fog olyan módosítást támogatni, amely ebbe az irányba mutatna.

A jelenlegi keretek között lehetnek módosítások. A nemzetiségi szószóló részéről volt olyan felvetés a törvényjavaslat általános vitája során, hogy a nemzetiségi szervezetek kapcsán hogyan lehetne az anyaországi támogatásokat kivenni ebből a körből. Ez a magyar kisebbségek, külföldiek oldaláról is egy jó dolog lehetne.

Az orosz példával kapcsolatban elmondta, hogy azt nem tekinti mintának, mert az a jogszabály a politikai tevékenységet célozta meg. Ilyen kategorizálás mindenféle gumiparagrafusokat igényelne.

Az amerikai külföldi ügynökök regisztrációjáról szóló törvény (Foreign Agents Registration Act – FARA) sem tudja egzakt módon megfogalmazni, hogy mi a politikai tevékenység. Azt használja, hogy a közvélemény vagy a kormányzat befolyásolására alkalmas tevékenységet folytat. Amerikában az ügyészségnek vannak különböző jogosítványai, ami az európai jogalkotásban szokatlan lenne.

A külföldi támogatásokat illetően elmondta, hogy a szervezetek azért végzik a tevékenységüket, mert hisznek benne. Ilyen értelemben nem stigmatizálás, ha valakinek Soros György nyújtja a támogatást. Akiknek támogatást nyújt, azok számára nem negatív az ő személye, nem kell letagadniuk a vele való kapcsolatot. Ezért nem érti a stigmatizáció felvetését.

Az átláthatóság kérdésében megjegyezte, hogy a honlapokon, illetve különböző oknyomozó újságcikkekben szereplő adatokat bárki kikutathatja. Ugyanakkor egy ilyen honlap meglete biztosítja az átláthatóságot a közvélemény számára a javaslat betérjesztői szerint, ugyanis egyszerűen és egy helyen fellelhetőek azok a szervezetek, akik nem a belföldi erőviszonyoknak megfelelően tudnak csak támogatást szerezni a véleményük kifejtéséhez, hanem külföldről is. Ez egy akceptált álláspont, amely nem teszi alkotmányellenessé a jogszabályt.

A diszkrimináció, a magánszféra védelmének, illetve a véleménynyilvánítás szabadságának megsértése kérdéskörökkel kapcsolatosan elmondta, hogy a jogszabály nem sérti ezeket a kitételeket.

Elhangzott, hogy lejárató kampány folyik. Ez nézőpont kérdése. A különböző vitákat oda-vissza értékeli így, akár a migráció, vagy más kényesebb kérdésekben. Ezek a viták folyamatosan zajlanak. Ez a jogszabály ezen a helyzeten nem fog változtatni.

Dr. Völner Pál hangsúlyozta, hogy örül a szakmai vitának, mert a két sarkalatos álláspont – az egyik, hogy vissza kell vonni, a másik, hogy erre szükség van – csak kommunikációs konfliktust okoz. Jelezte, hogy az ülésről készült emlékeztetőt az előterjesztőknek, a parlamenti frakciónak és Miniszter Úrnak meg fogja küldeni, hogy megismerjék a jelenlévők véleményét, illetve a válaszokat.

A sport-, illetve a vallási tevékenység kikerült a törvényjavaslatból. A sajtóban merült fel, hogy miért kapnak ezek a szervezetek mentességet. A vallási szervezetek kötődéséről nem kell a széles közvéleményt tájékoztatni, ezek a napi tudás szintjén is megjelennek. És külön törvény is vonatkozik rájuk. A felekezeti igazolás kérdéséről megvizsgáljuk, hogy hogyan lehet ezt a felvetett problémát kezelni.

A közvetett támogatás nyomán követésével kapcsolatosan példaként említette, hogy az EU-n belül a légitársaságoknak túlnyomó többségében uniós tulajdonban kell lenniük. Vannak

közvetett tulajdonlási formák, de mindig be kell bizonyítaniuk, hogy a különböző cégek mögött uniós tulajdonosok állnak. Ezeket a jogrendszer tudja követni, így a közvetett támogatások végét ki lehet mutatni.

Az Európai Parlament az NGO-k uniós költségvetéséből történő finanszírozás ellenőrzéséről szóló jelentéstervezetében több ponton kitér az NGO-k ellenőrzésére és beszámoltatására, illetve a vagyonyilatkozat kérdésére. Ez a jelentéstervezet lényegesen szigorúbb, mint aT/14967 törvényjavaslat. Ugyanakkor erősíti azt a nézetet, hogy az átláthatóság és a pénzek nyomon követése, eredete és elköltési módja – pl. politikai tevékenység céljára fordított – kimutatható legyen. Tehát nem egyedülálló az NGO-k világának szabályozása, illetve az, hogy a nyomon követésükre szükség van. Véleménye szerint a szabályozás nem annyira szigorú.

Ligeti Miklós megjegyezte, hogy a hatályos fennálló szabályozás alapján a civil szervezetek nem úgy töltik ki a közhasznúsági jelentéseiket, nem úgy adnak számot a támogatásai forrásaikról, azok mértékéről, hogy különböző rubrikák között elveszve kelljen oknyomozni. A törvényi előírást megtartva egy könnyen áttekinthető formában, pontosan átláthatóvá teszik azt, hogy kitől, mire, mennyi pénzt kapnak, abból milyen célra juttatnak. Már jelenleg is többet közölnek magukról a civil szervezetek, mint amennyit a törvény előír. Megkérdezte, hogy a képviselői önálló indítványként beterjesztett törvényjavaslat kidolgozása az Igazságügyi Minisztériumban történt-e, bírja-e a Kormány támogatását. Mit kell érteni azalatt, hogy a véleményeket az Igazságügyi Minisztériumban gyűjtik össze, nem az előterjesztők. Ez a törvényalkotási tervben foglalt civil törvényt módosítás vagy még egy másik módosításra is számítani kell?

Martin József Péter a TI Magyarország képviselőjében elmondta, hogy az a stigmatizálás ebben a helyzetben, hogy ez alapján a törvény alapján semmilyen új, a közérdeket szolgáló információ nem kerül majd nyilvánosságra. Minden olyan információ, amelyik a közérdeket szolgálja, az jelenleg is elérhető ezen törvény nélkül. Ez a törvény így csak arra szolgál, hogy megvégezze, megkülönböztesse azokat a szervezeteket, amely szervezetek tevékenysége politikai, vagy más okból a Kormány számára nem kívánatos. **Államtitkár úr** szembeállítja a belföldi indítást és a külföldi indítást, illetve külföldi érdekeket. **Martin József Péter** megerősítette, hogy a civil szervezetek abszolút belföldi indítástól cselekszenek, semmiféle külföldi érdeket nem szolgálnak. Azért dolgoznak, hogy Magyarország egy jobb hely legyen. Ebben kérik a kormány partnerségét. Véleménye szerint a törvény végrehajthatatlan. A TI Magyarország bevételeinek több mint felét az Európai Uniótól kapja, az a pénz nem fut át a magyar államháztartáson, közvetlenül az Európai Bizottságtól kapják. A törvénytervezet alapján ez ugyanúgy külföldi támogatásnak minősül. Ez uniós alapszerződéseket is sértheti, mert Magyarország, amikor belépett az Európai Unióba, akkor vállalta azt, hogy az európai uniós országokat nem részesíti hátrányban, és persze az Európai Bizottságot sem. A törvény a donorok oldaláról egy kalap alá veszi a külföldi magánszemélyeket, a külföldi vállalatok magyarországi alapítványait, az Európai Bizottságot, vagy az ENSZ-t. A törvénytervezet nem szolgálja a közérdeket és Magyarország nemzeti érdekét sem.

Kapronczay Stefánia hangsúlyozta, hogy nem a jelenlegi átláthatósági szabályok ellen van kifogásuk a civil szervezeteknek. **Államtitkár Úr** nyilatkozatából mégis úgy tűnik, mintha azzal lenne problémájuk. Valójában a probléma a külföldről finanszírozott szervezetként való megjelenéssel és ennek minden nyilvános megszólaláskor és minden dokumentumon való feltüntetésével van. Stigma azok felé az állampolgárok felé, akiknek évente több ezer esetben segít a TASZ. Egy mai MTI hír **Államtitkár Úrtól** idéz. „Azon civil szervezetek kritizálják az

új törvényt, amelyek nem az ország érdekeit tartják szem előtt – mondta az Igazságügyi Minisztérium parlamenti államtitkára az MTI-nek. Völner Pál szerint valószínű, hogy ezen szervezetek is látják, ha a törvényt elfogadják, és ezentúl fel kell tüntetniük, hogy mennyi pénzt kapnak külföldről, akkor kiderülhet, hogy Soros György támogatja őket.” Megkérdezte **Államtitkár Urat**, hogy látta-e bármelyik civil szervezet közhasznúsági mellékletét? A közhasznúsági mellékletből és a – valóban nem annyira közérthető – Pk 142-es formanyomtatványból és a honlapokon található, ezeknél sokkal közérthetőbb összefoglalókból is egyértelműen kiderül. Félrevezetésnek értelmezi, ha az hangzik el **Államtitkár Úrtól**, hogy így fog majd kiderülni a szervezetről, hogy pénzt kap külföldről.

Azzal a megállapítással kapcsolatban, hogy nem az ország érdekeit tartják szem előtt, kéri, hogy a kormány érdekeit ne azonosítsák az ország érdekeivel. Hangsúlyozta, hogy amikor magyar állampolgárok jogait védik és felszólalnak ezek érdekében, adott esetben törvénymódosítást szorgalmazva, akkor az ország állampolgárainak érdekeit és jogait védik.

Reagált **Államtitkár Úrnak** arra a kijelentésére, hogy vallási szervezetekről lehet tudni, hogy milyen irányban elkötelezettek. Nem érti, mennyiben segít a külföldről finanszírozott szervezet kitétel. Javasolja, hogy kerüljön feltüntetésre, hogy Oroszország által vagy Soros György által finanszírozott szervezet.

250 szervezet aláírt egy olyan nyilatkozatot, amely azt kéri a Kormánytól, hogy vonja vissza ezt a törvényjavaslatot. Ezek között olyan szervezetek is vannak, amelyek érintőlegesen sem foglalkoznak migrációval.

A társadalmi beágyazottsággal kapcsolatban elmondta, hogy a tavalyi évben közel ezer állampolgár ajánlotta fel a TASZ-nak az 1%-át. Ez egy sokat mondó szám, össze lehet vetni más civil szervezetével. Vagy azoknak a száma, akik évente hozzájuk fordulnak segítségért.

Megkérdezte, hogy lesz-e olyan honlap, amely összegyűjti, hogy milyen gazdasági szereplők gyakorolnak nyomást a Kormányra vagy más döntéshozókra.

Lőrincz Marcell véleménye szerint is stigmatizáció egy külön listán szerepelni. A több átláthatóság, jobb megismerhetőség érdekében készülhetne lista a belföldről támogatott szervezetekről is vagy a nem átláthatóan támogatott szervezetekről is. A Szubjektív Értékekért Alapítvány külföldről is és belföldről is támogatott, átlátható szervezet. Megjegyezte, hogy a közhasznúsági jelentések nem csak a szervezetek honlapján és a sajtóban érhetőek el, hanem a birosag.hu publikus felületen is lehívhatóak.

Vannak nem közhasznúan működő civil szervezetek, amelyek – betartva a törvényeket – nem teszik nyilvánossá azt, hogy kik támogatják őket. Javasolta ezt a kérdést megvitatni. A törvényjavaslat nem teszi átláthatóbbá a szervezeteket, csak egy új listát teremt, amely adott esetben rossz célra használható, félrevezetheti az embereket.

Felhívta a figyelmet a hátrányos következményekre. Előfordulhat, hogy egyes szervezetek elállnak a nemzetközi projektekből való részvételtől, ez számottevő nettó bevételkiesést okozhat Magyarországnak. Vannak kiskapuk, a szervezetek adott esetben a sport és vallási tevékenység folytatását fogják választani. A közvetlen és közvetett forrás határát nem látja tisztán.

Megjegyezte, hogy nem esett szó arról, hogy mi számít külföldi támogatásnak.

Megkérdezte, hogy a Civil Irodákkal konzultáltak-e ez ügyben. A Civil Irodák már most túlterheltek, nagyon lassú az ügymenet, nem képesek kezelni a civil ügyeket, nem vesznek fel újabb alkalmazottakat, nincs elég szakképzett kolléga.

Véleménye szerint romolhat az átláthatóság. Más országok tapasztalatai szerint – ahol a politikai elnyomás céljából hoztak civileket ellehetetlenítő törvényeket – maguk a támogatók váltak „rugalmasabbá”, készpénzes, nem szervezeteken keresztül támogatások jelentek meg.

Kádár András Kristóf megjegyezte, hogy a preambulumból arról szól, hogy Magyarország politikai, gazdasági érdekeit, törvényes intézmények befolyásmentes működését veszélyeztetheti a külföldi forrás. Hozzájárul a törvény a pénzmosás elleni küzdelem nemzetközi erőfeszítéseivel. Ezek stigmatizáló koncepciók. Javasolja, hogy legyen átláthatók a nemzetiségi szervezetek, a sport és vallási szervezetek is.

Megjegyezte, hogy a közhasznúsági beszámolókat jogszabályban előírt módon kell megírni és a Bíróságnak benyújtani. Ha szükség van rá, akkor egyszerűsítsék azt, annak érdekében, hogy az állampolgárok számára érthető legyen.

Dombos Tamás megjegyezte, hogy azért szelektív a törvényjavaslat, mert a külföldi támogatásokat másként kezeli, és mert bizonyos – bővülő számú – kategóriáknak kivételeket biztosít. Jogilag értelmezhetetlen az, hogy magától értetődő, hogy egy vallási szervezetet külföldről ki támogat. A szabályoknak diszkriminációmenteseknek kell lenniük. Ez egy összehangolt, egyértelmű támadás bizonyos civil szervezetek ellen, amelynek részét képezi az egyes civil szervezetek eltakarítását követelő kormánypárti képviselői megnyilatkozás épp úgy, mint ennek a törvényjavaslatnak a minisztériumi támogatása.

Huber Károly megjegyezte, hogy a beszélgetés a kampánypolitikára terelődött. Javasolja, hogy a törvényjavaslatra csak szakmailag tekintsenek. Illinois államban az NGO-k és közhasznú NGO-k szabályozásában külön szabályok vonatkoznak a külföldi és a belföldi támogatókra. Ez a legkorruptabb amerikai állam, tehát ott is lehetnek politikai motivációk. De erre a kérdésre 6-7-8 hónappal később kellene visszatérni. A magyar állampolgárok felismerik és meg tudják különböztetni ezeket a stigmákat, ha azok.

Iván Júlia megjegyezte, hogy a közjó mindannyiunk ügye és ez politikai dimenziókat is tartalmaz. Két évvel ezelőtt a migránsokkal szemben folytatott gyűlöletkampány idején a számos szervezet hiába próbált szakmai alapon, statisztikák, érvek mentén párbeszédet folytatni. Erre nem volt lehetőség. Álszent dolog azzal érvelni, hogy ez egy politikai tér, amit eltolunk magunktól.

Államtitkár úr felvetésével egyetért, miszerint hasznos lenne egy honlapot létrehozni, ahol egy helyen, közérthető formában elérhetőek ezek a támogatási adatok. De ehhez elég egy minisztériumi osztályt létrehozni, ehhez nem kell külön törvény és nem kell a jelenlegi átláthatóság szabályokhoz.

Megjegyezte, hogy kevés szó esett a térről. Az a tétje, a szankciós rendszere ennek a törvénytervezetnek, hogy megszűnhetnek olyan szervezetek, amelyek nem vetik magukat alá ennek a regisztrációs kötelezettségnek. Az előterjesztő és a kormányzat azt kockáztatja meg, hogy sok tízezer magyar állampolgárnak nehezíti majd meg az életét, akik ezeknél a szervezeteknél kerestek jogsegélyt, szociális, egészségügyi vagy egyéb támogatást és segítséget. A magyar állampolgárok érdeke az, hogy ezek a szervezetek működhessenek. Ez a törvény létükben fenyegeti ezeket a szervezeteket, ezt tagadni álszent dolog.

Megjegyezte, hogy milyen az a törvénytervezet, ahol a vallási semlegesség hátrányt jelent. Ez diszkrimináció. Kérte, hogy fontolja meg a kormányzat, hogy ha most mindenki nemzetiségi, vallási és egyéb alapon kivételekhez jut, akkor egy káros folyamat indulhat meg, amely szétzilálja az egyébként is nagyon gyenge civil társadalmat Magyarországon.

Dr. Völner Pál elmondta, hogy azért az Igazságügyi Minisztériumban zajlik ez az ülés, mert Emberi Jogi Munkacsoport elnöke az Igazságügyi Minisztérium parlamenti államtitkára. Ez az ülés nem a jogalkotási folyamat része. Másrészt a Parlamentbe bekerülő jogszabályokat nyilvánvalóan az IM is véleményezi. Az IM véleményezte ezt a jogszabályt is, így nem kerülnek bele olyan elemek, amelyek nem bírják ki az alkotmányosság próbáját.

Megerősítette, hogy az ülés emlékeztetőjét Miniszter Úr és a jogszabályt kezdeményező képviselők részére elküldi, így amennyiben lehetséges, az alap koncepcióval nem ütköző érveket figyelembe fogják venni. Az április 19-ei országgyűlési vitában elhangzott, hogy három területen vizsgálják a módosítás lehetőségét. A nemzetiségi, az európai uniós támogatások és a karitatív tevékenység kérdésében.

Az információk nyilvánosságával kapcsolatosan elnézést kért a félreérthetőségért, de véleménye szerint egy átlag állampolgár feltehetően nem olvas végig egy közhasznúsági jelentést. Egyfajta leegyszerűsítés, ha egy helyen és áttekinthetőbben tudják fellelni ezt az adatot.

A stigmatizálás kérdéskörében megjegyezte, hogy más lehet az emberek véleménye Magánemberek esetében is előfordul, hogy mást gondolnak, mást mondanak róla, mint amilyen valójában. Ezzel meg kell küzdenie egy politikai pártnak, egy cégnek és egy civil szervezetnek is.

Az adminisztrációs terhek nem fognak jelentősen növekedni. Tízezer körüli azoknak a civil szervezeteknek a száma, amelyeknek a bevétele 5 millió forint fölött van. Elenyésző azoknak a száma, amelyek külföldről kapnak támogatást, és eléri az adott értéket. Az egyszeri bejelentésen kívül a beszámolóval együtt kell beadni, hogy ha a helyzet továbbra is fennáll.

Elmondta, hogy a Velencei Bizottságnak is született véleménye a témakörben, melyet áttekintettek és figyelembe vettek. Így az orosz párhuzamot visszautasítja. A törvényjavaslat nem orosz mintára készült, hanem kimondottan az átláthatóságra koncentrált.

A pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló törvényben meghatározott összeg, egy uniós irányelvben került meghatározásra. Ez egy változó tényező lehet a szabályozás alapján, ezért nem került forintálisan meghatározásra.

A különböző működésű civil szervezetek összehasonlításával kapcsolatosan elmondta, hogy vagy egy speciális szabályozást hoznak létre, vagy egy általánost. Nem példa nélkül álló esetről van szó. 1994-ben az Antall-kormány idején a civil szervezetek és az egyházak áfa visszaigénylésben részesülhettek, amennyiben oktatási, szociális és egyéb beruházásaik után. Akkor ebből a szabályozásból az egyházakat kivették. Akkor a civil világot nem zavarta, hogy az egyházakat külön kezelik. Így ha most pozitívan kezelik, az nem okozhat problémát.

Az ország érdekével kapcsolatos kérdésre reagálva elmondta, hogy valóban nincsenek azonos platformon a kormányzat és a civil szervezetek a migráció kérdésében és a kvótakérdésben. A jelenlegi uniós szabályozást megvizsgálva, ha nem ezen az állásponton állna a Kormány, akkor életveszélyes lenne a helyzet. Az országnak nem érdeke, hogy egy megoldhatatlan teherrel kerüljön szembe. Egyetlen választás ez a fajta határszűrés volt, ami biztosítja számunkra, hogy annál az évi 4-5 száz embernél többet, akiket évente befogadunk, és amely az ország a teherbíró-képességével elviselhető, a fölé önszántunk nélkül ne kelljen felmenni.

A 250 tiltakozó szervezettel kapcsolatban megjegyezte, hogy nem tudja, hogy a tiltakozók zöme elolvasta-e a jogszabálytervezetet.

A külföldi támogatástól való elállással kapcsolatosan elmondta, hogy nem feltételezi, hogy tömegesen visszariadnának most a szervezetek az uniós pályázatoktól. Akiben van hivatástudat, az ennél nehezebb körülmények között is folytatja a tevékenységét. Várhatóan lesz egy módosítás, amellyel kezelni fogják ezt a kérdést.

Az amerikai példával kapcsolatban elmondta, hogy valóban így van és ott nem okoz problémát a civil szervezetek működésében.

Arra a felvetésre, hogy a törvényjavaslat politikai célú és a civil szervezetek létét fenyegetné, elmondta, hogy ha valóban így lenne, akkor nem támogatná a javaslatot. Önmagában egy adminisztrációs teher teljesítése nem hozza egy szervezet megszűnését. Most is vannak olyan adminisztrációs előírások, amelyeket be kell tartani.

A következő héten a bizottsági vitákon már téma lesz a törvényjavaslat módosítása. A képviselők kezelik, a nemzetiségi szószóló is megküldi majd a javaslatait. Ha maradna nyitott kérdés, a Munkacsoport Titkársága megküldi az irományokat a jelenlévőknek.

Demeter Áron az AI Magyarország képviselőjében a Velencei Bizottság jelentésével kapcsolatban megjegyezte, hogy az valóban azt mondja, hogy a terrorizmus finanszírozása és a pénzmosás egy legitim cél lehet nemzetközi támogatásnál. Ugyanakkor ennek a korlátozásnak alkalmasnak kell lenni a cél elérésére. Szükségesnek és arányosnak kell lennie. Ír a Velencei Bizottság arról is, hogy civil szervezeteket stigmatizálni, külföldi ügynököknek, külföldi szervezetnek, hazaárulónak bélyegezni nem lehet.

Völner Pál megjegyezte, hogy az ügynök szót nem használja a törvényjavaslat, a Velencei Bizottság ajánlásainak az arányosság és szükségesség elvei tekintetében is megfelel a törvényjavaslat. Jelenleg olyan uniós előírások vannak, amelyek a schengeni határon a terrorizmus elleni küzdelem érdekében uniós polgárok között szűrik a terroristákat. Aránytalanabb teher az órákon keresztül történő várakozás a határon, mint az, hogy egy civil szervezet évente egy nyomtatványt kitölt és bead a bíróságon.

Hangfelvétel alapján készítette: Józsa Teodóra szakreferens, Emberi Jogi Munkacsoport Titkársága

Látta: Szabó-Princz Viktória titkárságvezető, Emberi Jogi Munkacsoport Titkársága

Jóváhagyta: Dr. Völner Pál parlamenti államtitkár, Igazságügyi Minisztérium